

Baluwa ya Ichanduso ya Paulo kwa wanhu wa ako Kolinto Ulongozi

1 Wakolinto chandikigwa na mtumigwa Paulo behi na mwaka wa 55 toka kuvumbuka kwa Kilisito (Sula ya 1:1). Ino ayo baluwa ya ichanduso mna zibaluwa mbili ziyandike Paulo kwa wanhu wamtogole Yesu mna ikibumbila ako Kolinto. Yogesigwa kandika baluwa ino mna ikipindi kiyakalile ako Efeso yang'hali hanagesa kutembelela Kolinto mmwanza wake wa kuchola na kubwela Makedonia (Sula ya 16:5-9).

Baluwa ino yokwidika usenga ugaligwe kwa Paulo na wanhu wayagwe walawile mna ikibumbila cha wanhu wamtogole Yesu mbuli ya nzambi mna ikibumbila acho, mbuli za kuigola na ugoni. Buga da Kolinto dijuwika ng'hani mbuli ya ugoni, avo hatukanganya wanhu wa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu wakala mzimbuli zizo.

Mbuli zili mkitababu

Paulo kowalamusa wanhu wa ako Kolinto na komgwaa Mulungu nhogolwa mbuli yao (Sula ya 1:1-9).

Abaho kolonga usenga uyabokele mbuli ya kuigola kwa kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu ako Kolinto (Sula ya 1:10-4:21).

Abaho kowalongela mbuli za ugoni na mbuli za wao kuigala mvitala (Sula ya 5-6).

Abaho kolava malagizo mbuli ya kusola na kusoligwa, kuvitambikila vinyago na kutambikila kunze kunze, nhunza za kiloho na kuzilibuligwa (Sula ya 7-15).

Kukimambukizo kolonga gaja gakusang'hana na gaja goyolonda kusang'hana (Sula ya 16).

¹ Niye Paulo, nikemigwa niwe mtumigwa wa Yesu Kilisito, kamba viyalondile Mulungu, na vivija ndugu yetu Sositenesi, ² towandikila mweye wanhu wa Mulungu muli kudibuga da Kolinto. Mweye mose mukemigwe muwe wanhu wang'alile wa Mulungu, mweye mwa wanhu wa Mulungu kwa kuilumba na Yesu Kilisito, hamoja na wanhu wose weli kila hanhu womgwaa ukulu Mndewa wetu Yesu Kilisito, Mndewa wao na vivija Mndewa wetu.

³ Mulungu Tataetu na Mndewa Yesu Kilisito wawagwee ng'hekewa na tindiwalo.

Vinhu vinogile kubitila Kilisito

⁴ Siku zose niye nomgwaa nhogolwa Mulungu wangu, kwavija kawagwaa mweye ng'hekewa, kubitila Yesu Kilisito. ⁵ Kwavija mweye muilumba na Kilisito, mugweleligwa vinhu vose vinogile, mugweleligwa nzewe zose na kujuwa mbuli zose zimulonga. ⁶ Usenga mbuli ya Kilisito, Mulungu kautenda wike mizizi mmizoyo yenu, ⁷ avo hamuswelile nhunza yoyose ilawa kwa Loho Yang'alile, kipindi vimumbeta kwa kusulukila Mndewa wetu Yesu Kilisito vonda yagubuligwe. ⁸ Nayo kowagangamiza mbaka kuuhelelo, muladi sekemoneke mubananga mna Isiku ya Mndewa wetu Yesu Kilisito. ⁹ Mulungu yawakemile mweye

mulumbe na Mwanage, Yesu Kilisito Mndewa wetu, kotenda gaja gayalongile.

Wanhu wantogole Kilisito woigola

¹⁰ Ndugu zangu, nowapula kwa twaga da Mndewa wetu Yesu Kilisito, muitogolele mbuli yoyose yumulonga, muladi sekemuigole mweye kwa mweye. Mulumbe goya na mugese dimoja na mulonde kinhu kimoja. ¹¹ Ndugu zangu, wanhu wayagwe wa lukolo lwa Kiloe wanongela fulu ipile kuwa mogomba mweye kwa mweye. ¹² Niye nolonga vino, kwavija kila munhu kolonga jake. Ino kolonga, “Nomkweleleza Paulo,” iyagwe kolonga, “Nomkweleleza Apolo,” iyagwe kolonga, “Nomkweleleza Kefa,” na iyagwe kolonga, “Nomkweleleza Kilisito.” ¹³ Vino, Kilisito kaigola? Vino, Paulo ayo yawambigwe mumsalaba mbuli ya mweye? Hebu mubatizigwa muwe wanahina wa Paulo?

¹⁴ Nomgwaa nhogolwa Mulungu kwavija simbatize munhu yoyose kumwenu, ila niwabatiza Kilisipo na Gayo. ¹⁵ Avo kuduha munhu yodaha kulonga kabatizigwa kuwa mwanahina wangu. ¹⁶ Ona vija, vivija niwabatiza wanhu wa lubuga lwa Sitefana, lakini sikumbuka kamba nimbatisa munhu yoyose iyagwe. ¹⁷ Kilisito hanitumile niye kubatiza, lakini kanituma niwapetele wanhu Mbuli Inogile, na siyo kwa kutamanila nzewe za wanhu, muladi kuitenda ifa ya Kilisito mumsalaba sekeyage bule.

Kilisito ayo nguvu na nzewe za Mulungu

¹⁸ Kwavija usenga mbuli ya ifa ya Kilisito mumsalaba yokoneka mbuli ya kibozi kwa wanhu

wopotela, lakini kumwetu tweye tukomboligwa, usenga awo ni nguvu ya Mulungu. ¹⁹ Kwavija Maandiko Gang'alile golonga,

“Nozibananga nzeweze za wanhu weli na nzeweze,

na ubala wa wanhu nowasa kutali.”

²⁰ Avo, kakwahi yeli na nzeweze? Hebu mfundiza Malagizo ga Musa? Hebu wakulu wa kuibamilila wa kipindi kino? Mulungu kaitenda nzeweze ya wanhu wa mwiisi ino ubozi!

²¹ Kamba viili nzeweze ya Mulungu, wanhu wa mwiisi hawadaha kumjuwa heyo kubitila nzeweze zao wenyego. Lakini Mulungu kanogelwa kuwakombola waja womtogola kubitila usenga awo utuwapetela na ukoneka kwa wanhu weli na nzeweze kamba ubozi.

²² Wayahudi wolonda kulola kilaguso, Wagiliki wozahila nzeweze. ²³ Lakini tweye tompeta Kilisito yawambigwe mumsalaba. Usenga uno wowagevuza Wayahudi na kwa wanhu haweli Wayahudi wokoneka ubozi. ²⁴ Lakini kwa waja wakemigwe na Mulungu, Wayahudi hamoja na haweli Wayahudi, Kilisito ayo nguvu ya Mulungu na nzeweze za Mulungu. ²⁵ Kwavija kija kikoneka ubozi wa Mulungu, kina nzeweze kubanza nzeweze za wanhu, na kija kikoneka kunyolila kwa Mulungu, kina nguvu kubanza nguvu za wanhu.

²⁶ Ndugu zangu, kumbukeni vimukalile baho umwaka Mulungu viyawakemile, wanhu bwando kumwenu wakala waduhu hata nzeweze za wanhu wa mwiisi ino, wanhu bwando wakala waduhu nguvu hebu weli na ukulu. ²⁷ Lakini

Mulungu katenda giladi, kasagula vinhu vija vikoneka na wanhu wa mwiisi vya kibozi muladi kuwatenda wanhu weli na nzewe wagwe kinyala, na kasagula vinhu vija vikoneka na wanhu wa mwiisi vonyolila muladi kuwatenda wanhu weli na nguvu wagwe kinyala. ²⁸ Mulungu kasagula vinhu vija vikoneka na wanhu wa mwiisi si vinhu goya na wovibeza na hawavigesale bule muladi yavinange vija vigesigwa na wanhu wa mwiisi kuwa vinoga ng'hani. ²⁹ Avo kudu munhu yodaha kuigodela kinhu chochose mgameso ga Mulungu. ³⁰ Lakini Mulungu kawatenda muilumbe na Yesu Kilisito, kamtenda Kilisito yawe nzewe yetu. Kubitila heyo totendigwa tunoga mgameso ga Mulungu, na twa wanhu wa Mulungu na tokomboligwa. ³¹ Avo Maandiko Gang'alile golonga, "Munhu yoyose yolonda kuigoda, yaigodele kija kiyasang'hane Mndewa."

2

Usenga wa Kilisito yawambigwe mumsalaba

- ¹ Ndugu zangu, niye vinizile kumwenu sizile kuwapetela usenga wa Mulungu, ufisigwe kwa ulonzi mdala hebu kwa ubala wa wanhu. ² Kwavija vinikalile na mweye, silondile kugesakinhu chochose lakini Yesu Kilisito na ifa yake mumsalaba. ³ Avo vinizile kumwenu, ng'hala bule nguvu na nikala nodumba na kugwaya. ⁴ Mafundizo gangu na usenga wangu havilavigwe kwa mbuli zamulile kulawa kuna zinzewe za munhu, lakini kwa nguvu ya Loho wa Mulungu. ⁵ Nitenda vivo, muladi kutamanila kumwenu

sekekukale mna zinzeweze za wanhu ila mna inguvu ya Mulungu.

Nzeweze ya Mulungu

⁶ Avo, nowapetela usenga uli na nzeweze kwa wanhu waja tamanilo jao dikangale. Lakini siyo nzeweze za mwiisi ino hebu nguvu ya wakulu wa mwiisi ino, awo wonda wabanangigwe.

⁷ Nowapetela nzeweze ifisigwe ya Mulungu, yaisagule mbuli ya ukulu wetu isi ing'hali hainaumbigwa. ⁸ Kuduhu mndewa wa kipindi kino yaijuwile nzeweze ino. Maza waijuwile, sambu wamuwambe mumsalaba Mndewa wa ukulu. ⁹ Lakini Maandiko golonga,

“Mbuli zija hazinakoneka na munhu hebu kuhu-likigwa,
mbuli hazinagesigwa mmizoyo ya wanhu,
mbuli azo Mulungu kawekila wanhu womnongela.”

¹⁰ Lakini Mulungu katugubulila mbuli azo kubitila Loho wake. Kwavija Loho Yang'alile koza-hila kila kinhu, hata mbuli za Mulungu ziifisile ng'hani. ¹¹ Kuduhu munhu yokuwa viyogesa munhu iyagwe, ila loho yake munhu ayo. Vivo ili kuduhu yajuwile mbuli za Mulungu ila Loho wa Mulungu yaiyeka. ¹² Hatubokele bule loho wa wanhu wa isi ino, lakini tubokela Loho yatumigwe na Mulungu, muladi tudahe kugajuwa gaja gose tugweleligwe na Mulungu.

¹³ Avo hatulonga mbuli zifundizigwe na nzeweze za wanhu, lakini kwa mbuli zifundizigwe na Loho Yang'alile, vituwafambulila mbuli za loho waja weli na Loho Yang'alile.

¹⁴ Munhu yoyose yeliduhu Loho Yang'alile hadaha kubokela vinhu kulawa kwa Loho wa Mulungu. Wanhu wano hawazijuwa mbuli azo, kumwao zokoneka ubozi, kwavija mbuli azo zodahika kufambuligwa kwa kutazigwa na Loho Yang'alile yaiyeka. ¹⁵ Munhu yoyose yeli na Loho wa Mulungu, kodaha kujuwa kila kinhu kinogile, lakini kuduhu yodaha kumtagusa. ¹⁶ Maandiko golonga,

“Nani yajuwile viyogesa Mndewa?

Nani yodaha kumgwaa magesa?”

Lakini tweye togesa viyogesa Kilisito.

3

Wasang'hanaji wa Mulungu

¹ Ndugu zangu, kulonga ukweli, sidahile kulonga na mweye kamba vinilonga na wanhu weli na Loho wa Mulungu. Nilonda kulonga na mweye kamba wanhu wa mwiisi ino, kamba wana ving'hele waja tamanilo jao kwa Kilisito hadinakangala. ² Nilondeka kuwagwaa maziwa mung'we, lakini si lujo mdala, kwavija hamudahile kukija. Hata sambi hamudaha bule kukija, ³ kwavija mweye mung'hali mokala kamba viwokala wanhu wa mwiisi ino. Avo moiyonela migongo na kugomba wenyego, vino, ino hailagusa kuwa mweye mung'hali wanhu wa mwiisi ino na mokala kamba viwokala wanhu wa isi ino? ⁴ Imoja wenu kolonga, “Niye nomkweleleza Paulo,” na iyagwe kolonga, “Niye nomkweleleza Apolo,” Vino, hamutenda kamba wanhu wa mwiisi viwotenda?

⁵ Vino, Apolo ayo nani? Na Paulo ayo nani? Tweye twa wasang'hanaji wa Mulungu, tuwataenda mweye mutogole. Kila imoja wetu kotenda sang'hano iyagweleligwe na Mndewa. ⁶ Niye nihanda mbeyu, Apolo kagelela mazi, lakini Mulungu heyo yaitendile ikule. ⁷ Kwavija yahandile na ija yaigelele mazi waduhu chochose, lakini Mulungu heyo yaitendile ikule. ⁸ Munhu yahandile na munhu yaigelele mazi wose wa kinhu kimoja, Mulungu komgweka kila imoja kwa sang'hano yake yaitendile. ⁹ Kwavija wose tosang'hana hamoja na Mulungu, mweye muwa kamba mgunda wa Mulungu.

Vivija mwa ng'anda ya Mulungu. ¹⁰ Kwa ng'hekewa iyangwelele Mulungu, nhenda sang'hano ya mzungaji yanogile, nika chandusilo chake na munhu iyagwe kozenga uchanha yake. Lakini kila munhu yozenga kolondeka yatiganye viyozenga. ¹¹ Kuduhu munhu iyagwe iyodaha kwika chandusilo, kwavija Mulungu kamwika Yesu Kilisito yaiyeka yawe chandusilo. ¹² Uchanha mwa chandusilo acho wanhu wozenga kwa zahabu hebu shaba hebu mabwe ganogile ng'hani, na wayagwe wozenga kwa mibiki, majani hebu usoti. ¹³ Ukunoga kwa sang'hano ya munhu hokoneka mna isiku ija Kilisito vondayaifisule. Kwavija mna isiku ayo moto wogubula sang'hano ya kila munhu, moto wozigeza sang'hano zao kulagusa kamba zinoga. ¹⁴ Kamba kija kizengigwe uchanha mwa ichandusilo chokala bila kulukula moto, mzungaji kobokela nhunza. ¹⁵ Lakini kamba sang'hano ya munhu yolukula, mzungaji koyagiza, lakini

heyo mwenyego kokomboligwa, kamba munhu yahonyeke kulawa kuna umoto.

¹⁶ Mweye mujuwa kuwa mwa ng'anda ya Mulungu na Loho wa Mulungu kokala mgati mmwenu! ¹⁷ Avo, munhu yoyose yoibananga ng'anda ya Mulungu, Mulungu nayo kombananga munhu ayo. Kwavija ng'anda ya Mulungu ing'ala, na mweye wenyego mwa ng'anda ya Mulungu.

¹⁸ Sekemwiivizile! Munhu yoyose kumwenu yogesa kana nzeweze za mwiisi ino, muleke yawe mbozi, muladi yawe na nzeweze. ¹⁹ Kwavija nzeweze za wanhu wa mwiisi ino ni ubozi mgameso ga Mulungu. Kamba Maandiko Gang'alile vigolonga, “Mulungu kowanamata weli na nzeweze muubala wao,” ²⁰ na vivija Maandiko golonga, “Mndewa kojuwa viwogesa wanhu weli na nzeweze siyo chochose.” ²¹ Avo, sekemuigodele wanhu, kwavija vinhu vose venu. ²² Paulo na Apolo na Kefa na isi ino na ugima na ifa na mbuli za sambu na za kumwande, gose gano genu. ²³ Na mweye mwa wanhu wa Kilisito, nayo Kilisito wa Mulungu.

4

Watumigwa wa Kilisito

¹ Mtugese tweye kamba wasang'hanaji wa Kilisito, tugweleligwe udahi wa kuwafambulila wanhu mbuli zifisigwe za Mulungu. ² Kinhu kilondeka kwa wanhu wose wagweleligwe sang'hano ni kutenda kamba viyolonda mkulu wao. ³ Niye sitonga bule nahatagusigwa na mweye, hebu munhu yoyose mwiisi, na wala

sidaha kuitagusa mwenyego. ⁴ Muumoyo wangu kuduha kinhu kinitagusa niye, lakini mbuli ino hailagusa kuwa sibanange. Mndewa ayo wa kunitagusa niye. ⁵ Avo sekemumtaguse munhu yoyose king'hali kipindi hakinavika. Leken mbaka Mndewa vodayeze, nayo kokwiza kugamwemwesela gaja gafisigwe mdiziza na kugafisula gaja gose geli mmizoyo ya wanhu. Aho kila munhu kobokela nhogolwa yake kulawa kwa Mulungu.

⁶ Ndugu zangu, mbuli ya mweye, niye nimitenda Apolo na niye tuwe kinhu cha mweye kufunza, avo mudahe kuuwa fambulu da ulonzi uno, "Mukweleleze vija vandikigwe." Muladi muleke kuigodela imoja na kumwehula iyagwe. ⁷ Sekeugese gweye kunoga kubanza wayagwe? Vino siyo Mulungu yakugwelele kila kinhu kulinacho? Avo lelo koigodela choni, kamba vija vinhu viulinavo hugweleligwe bule?

⁸ Vino, mupata vose vimulonda? Mweye mwa matajili tiyali? Mweye mwa wandewa bila tweye? Ona, kamba mweye kweli mwahakuwile wandewa, avo na tweye twahadahile kuwa wandewa hamoja na mweye. ⁹ Kwavija vinikona niye, Mulungu katutenda tweye watumigwa tuwe wanhu wa kimambukizo, kamba wanhu watagusigwe kukomigwa mgameso ga wanhu, tuwe kilozo mwiisi yose haulongozi ha wasenga wa kulanga na wanhu. ¹⁰ Tweye twawabozi mbuli ya Kilisito, lakini mweye mwawabala kwa kuilumba na Kilisito! Tweye tunyolila, lakini mweye mugangamala! Mweye motegelezigwa lakini tweye tokwehuligwa! ¹¹ Mbaka sambu tweye tuna

nzala na ng'hilu, tovala vikumbi, totowigwa, twaduhu hanhu ha kuwasa, ¹² vivija todununzika na kusang'hana kwa makono getu wenyego. Twahaduiligwa, towapulila kwa Mulungu vinhu vinogile, na twahadununzigwa tofunga umoyo, ¹³ twahaligigwa, tokwidika vinogile. Tokoneka kamba wanhu wafitile mwiisi, mbaka sambi tw-eye twa dikwe da mwiisi!

¹⁴ Sandika mbuli zino niwagele kinyala, lakini kuwazuma mweye kamba wanangu niwanogela. ¹⁵ Avo hata kamba mwahawa na walangulizi elufu kumi muugima wenu kwa Kilisito, mweye mduhu tata wengi, kwavija kwa kuilumba na Yesu Kilisito, niye na tataenu kwa kuwagalila Mbuli Inogile.

¹⁶ Avo, nowapula, loleni vinhendile munikweleleze. ¹⁷ Lekaavo nimtuma Timoseo kumwenu, mwanangu nimnogela yosang'hana kwa kumtamanila Mndewa. Nayo kowakumbusa nzila inikweleleza niye kwa kuilumba na Yesu Kilisito, nzila ija inifundiza kila hanhu mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu.

¹⁸ Wanhu wayagwe vimwili wasonga kuigoda, kwavija wogesa niye siza kumwenu kabili. ¹⁹ Lakini Mndewa yahalonda, nolopola kwiza kumwenu, aho nolola mwenyego kija kiwolongawa awo woigoda na nguvu iwelinayo. ²⁰ Kwavija Undewa wa Mulungu hauli muulonzi lakini kuna inguvu. ²¹ Mweye munogelwa na choni? Nize kumwenu na mbalati, hebu kwa unogelwa na uhole?

Ugoni mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu

¹ Avo lelo, kuna mbuli zilongigwa kamba kumwenu mweye kuna wanhu wotenda ugoni, na vivija uchafu hauna koneka hata kwa wamhazi. Nilongeligwa munhu kowasa na mamake wa kuvikila! ² Modahaze kuigoda? Maza mulondeka munyunyuwale, na munhu yatendile kilozo acho kolondeka yawingigwe kumwenu. ³ Hata kamba na kutali na mweye, lakini muumoyo wangu na hamoja na mweye, nimtagusa mwaka munhu yatendile kinhu acho kamba vija nabaho na mweye. ⁴ Mwahaiting'hana hamoja kwa twaga da Mndewa Yesu na niye na hamoja na mweye muumoyo wangu, na nguvu ya Mndewa wetu Yesu ya hamoja na mweye, ⁵ mgweleleni Mwenembago munhu ayo, muladi lukuli lwake lubanangigwe, avo loho yake idahe kukomboligwa mna isiku ya Mndewa.

⁶ Kuigoda kumwenu hakunogile bule! Vino hamujuwile kuwa, mela kidogo youtenda usage wose ugongomoke? ⁷ Avo isunheni, mulave mela da umwaka da nzambi muladi muwe bongwe da sambu diliduhu mela, kamba vimulondeka kuwa. Kwavija Yesu Kilisito ayo mwana ng'hondolo wa Pasaka yetu, kalavigwa nhosa. ⁸ Lelo tudeng'helele Pasaka yetu, siyo kwa gate dili na mela da umwaka dili na nzambi na ubananzi, lakini kwa gate hadigeligwe mela, gate dinogile na ukweli.

⁹ Nimwandikileni mna ibaluwa yangu iyagwe, mwiinege na wanhu weli wagoni. ¹⁰ Silonga

mwiinege na wanhu hawamtogola Mulungu weli wagoni hebu wagila hebu wabavi hebu waja wotambikila vinyago. Kwavija mwahalonda kuinega nao wose, molondeka kulawanya mwiisi ino. ¹¹ Fambulo da mbuli zinyandike ijo dino, mwiinege na munhu yoyose yoikema Mkilisito kuno kotenda ugoni hebu mgila hebu kovitambikila vinyago hebu muligaji hebu kokoligwa hebu mbavi. Hata kuja sekemuje nayo munhu ayo.

¹² Lekaavo, silondeka kuwatagusa wanhu weli kunze ya vibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Vino mweye hamulondeka kuwatagusa wanhu weli mna ivibumbila venu? ¹³ Mulungu kowatagusa wanhu weli kunze ya vibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Mweye muwingeni munhu yehile mkibumbila chenu.

6

Kitala cha Wakilisito

¹ Vino, kamba imoja wenu kana kitala na Mkilisito miyage, yokuwaze komgala mkitala cha wanhu hawamtogole Yesu, koleka kumgala kwa wanhu wa Mulungu? ² Vino, hamujuwile bule wanhu wa Mulungu wokwiza kuwatagusa wanhu wa mwiisi? Kamba wanhu wa mwiisi wotagusigwa na mweye, vino molemelwa kutagusa mbuli ndoo ndodo? ³ Vino, mweye hamujuwile tokwiza kuwatagusa wasenga wa kuulanga? Todaha ng'hani kutagusa vinhu va ugima uno! ⁴ Kamba mwahagomba, vino mowakema wanhu hawategelezigwa mkibumbila chenu cha wanhu wamtogole Yesu wawe wasemi? ⁵ Mogela kinyala! Vino kuduhu hata munhu imoja kumwenu yeli na

nzewe le yodaha kuwazuma Wakilisito wagom-bile? ⁶ Lakini Mkilisito komgala Mkilisito miyage mkitala, kwa wasemi hawamtogole Yesu!

⁷ Kulonga ukweli, kuigala kwenu mkitala mweye kwa mweye kolagusa kuwa muhumigwa. Vinoga mweye koneligwa. Vinoga mweye kuviziligwa na kubokigwa vinhu venu. ⁸ Lakini mweye wao muwonela na kuwaboka ndugu zenu vinhu vao kwa uvizi! ⁹ Vino, hamujuwile kuwa wanhu wotenda gehile honda waupate Undewa wa Mulungu? Sekemwiivizile, wanhu wokala kwa ugima wa ugoni ubanzile hebu wovitambikila vinyago hebu wotenda ugoni hebu wambigalo wohindusa wayao, ¹⁰ hebu wabavi hebu wagila hebu wokoligwa hebu kuwaliga wayao hebu wabokaji, wao wose kuduha yonda yau-pate Undewa wa Mulungu. ¹¹ Wanhu wayagwe kumwenu mukala vivo. Lakini sambu nzambi zenu zisegezigwa, mulavigwa kwa Mulungu, mutendigwa munoga mgameso ga Mulungu kwa twaga da Mndewa Yesu Kilisito na Loho wa Mulungu wetu.

Sang'hanileni ng'huli zenu kwa ukulu wa Mulungu

¹² Munhu kodaha kulonga, “Vinhu vose nodaha kutenda.” Lakini siyo vinhu vose vinoga kumwangu. Notogola nodaha kutenda kinhu chochose, lakini sitogola kinhu chochose kinhende niwe mtumwa wake. ¹³ Munhu iyagwe kolonga, “Lujo kwa mbuli ya inda, na inda kwa mbuli ya lujo.” Ona, lakini Mulungu kovibananga vose vibili. Lukuli lwa munhu siyo kwa mbuli

ya ugoni, lakini kwa mbuli ya kumsang'hanila Mndewa, nayo mndewa ayo yowika goya lukuli.

¹⁴ Mulungu kamzilibula Mndewa Yesu kwa wanhu wafile, na tweye vivija kotuzilibula kwa nguvu zake.

¹⁵ Vino, hamujuwile kuwa ng'huli zenu ni maungo ga lukuli lwa Kilisito? Hebu mogesa nodaha kusola maungo ga lukuli lwa Kilisito na kugatenda gawe maungo ga ulukuli lwa munhu yosulukila ugoni? Aka! ¹⁶ Hebu hamujuwile bule munhu yonda yailumbe na munhu yosulukila ugoni kokuwa lukuli lumoja na munhu ayo? Kwavija yandikigwa mna Gamaandiko Gang'alile, "Weli wabili wokuwa lukuli lumoja." ¹⁷ Lakini munhu ija yoilumba na Mndewa kahamoja nayo kiloho.

¹⁸ Avo muinege ng'hani na ugoni. Kwavija nzambi ziyagwe zitendigwa na munhu haziubananga lukuli, lakini munhu yotenda ugoni kolutendela nzambi lukuli lwake mwenyego. ¹⁹ Vino, hamujuwile bule ng'huli zenu ayo ng'anda ya Loho Yang'alile, yeli mgati mmwenu imugweleligwe na Mulungu? Avo lelo, mweye siyo kinhu chenu wenyego, lakini cha Mulungu, ²⁰ kwavija muguligwa kwa bei ng'hulu. Avo zisang'hanileni ng'huli zenu kwa ukulu wa Mulungu.

7

Mbuli ya kusola na kusoligwa

¹ Lelo, kwa mbuli zija zimnyandikile,

“Mbigalo kotenda goya yahaleka kusola mtwanzi.” ² Lakini kwavija kuna ugoni, kila mbigalo yawe na mwehe wake mwenyego, na kila mtwanzi yawe na mkasano wake mwenyego. ³ Mbigalo yatende vija viyolondeka kwa mwehe wake na vivija mtwanzi yatende vija viyolondeka kwa mkasano wake. ⁴ Mwehe kaduhu udahi na lukuli lwake, lakini mkasano wake kanao. Vivo ili kwa mkasano kaduhu udahi na lukuli lwake, lakini mwehe wake kanao. ⁵ Sekemuleke kuwasa hamoja lakini vonda muitogolele wenyego kutenda vivo muladi mupate kipindi kinogile cha kumpula Mulungu. Abaho ibweleleni kabili, muladi Mwenembago sekeyawageze kwavija hamudaha kuitawala wenyego.

⁶ Siwalongela vino kwa kuwalagiza, lakini vinigesani niye. ⁷ Maza vinonda niye wanhu wose wakale kamba vinili niye, lakini kila munhu kana nhunza yake kulawa kwa Mulungu. Imoja kana nhunza ino, na iyagwe kana nhunza ija.

⁸ Lelo, kwa waja hawanasola na weli wagane, vinoga kumwenu kukala usaka kamba vinili niye. ⁹ Lakini mwahalemelwa kukala usaka, soleni, kwavija vinoga kusola kubanza kusulukila watwanzi.

¹⁰ Kwa waja wasolile na kusoligwa nowagwaa lagizo, sijangu lakini da Mndewa, mwehe sekeyaileke na mkasano wake, ¹¹ lakini kamba yahatenda vivo, yakale usaka hebu wailumbe kabili na mkasano wake. Nayo mkasano sekeyamwase mwehe wake.

¹² Kwa wanhu wayagwe nolongani niye, lakini siyo Mndewa, kamba mbigalo Mkilisito kana

mwehe yolema kumtogola Yesu na imwehe koto-
gola kukala nayo, sekeyamwase. ¹³ Na kamba mt-
wanzi Mkilisito kasoligwa na mbigalo hamtogola
Yesu na kotogola kukala nayo, sekeyamuleme.
¹⁴ Kwavija mkasano hamtogola Yesu kotogoligwa
na Mulungu kwa kuilumba na mwehe wake, na
mwehe hamtogola Yesu kotogoligwa na Mulungu
kwa kuilumba na mkasano wake. Maza haili vivo,
wana wao sambu watogoligwe na Mulungu, lakini
Mulungu kawatogola. ¹⁵ Lakini kamba ija ham-
togola Yesu kolonda kumuleka miyage yeli Mkil-
isito na yamuleke. Kwa kilamuso acho, ayo imk-
ilisito, mbigalo hebu mtwanzi, hagamigwa ku-
tenda vivo. Kwavija Mulungu kawakema mukale
moyo uholile. ¹⁶ Gweye mwehe Mkilisito, ko-
juwa vilihi kuwa hudaha kumkombola mkasano
wako? Hebu gweye mkasano Mkilisito, kojuwa
vilihi kuwa hudaha kumkombola mwehe wako?

Ukale kamba Mulungu viyakukemile

¹⁷ Avo kila munhu na yakale kamba vija
Mndewa viyamrendile yawe, na vivija ukale
kamba viukalile Mulungu viyakukemile. Dino
dijo lagizo jangu kwa vibumbila vose va wanhu
wamtogole Yesu. ¹⁸ Kamba munhu yengile kumbi
kakemigwa na Mulungu, sekeyaivizile kuwa
hanakwingila kumbi. Na kamba viyakemigwe
kakala hanakwingila kumbi, sekeyengile kumbi.
¹⁹ Kwavija kwingila kumbi hebu kuleka kwingila
kumbi siyo kinhu, kilondeka ni kugagoga
malagizo ga Mulungu. ²⁰ Avo kila munhu
yakale kamba viyakalile kipindi viyakemigwe
na Mulungu. ²¹ Vino, gweye viukemigwe na

Mulungu kukala mtumwa? Sekeugelegeze, lakini wahapata kipindi cha kulekesigwa, kisang'hanile. ²² Kwavija mtumwa yakemigwe na Mndewa kokuwa munhu yalekesigwe kwa Mndewa. Vivo ili kwa munhu yalekesigwe yakemigwe na Mndewa kokuwa mtumwa wa Kilisito. ²³ Mulungu kawagula kwa bei ng'hulu, avo sekemuwe watumwa wa wanhu. ²⁴ Ndugu zangu, kila munhu na yakale kwa kuilumba na Mulungu kamba vija viyakalile kipindi Mulungu viyamkemile.

Mbuli ya wanhu wasaka na wagane

²⁵ Kwa gaja gamtwandikile mbuli ya wanhu wasaka, nabule lagizo kulawa kwa Mndewa, lakini nolonga vinigesha kamba munhu nitamaniligwa mbuli ya koneligwa bazi na Mndewa.

²⁶ Lakini mbuli ya kugaya kuli sambu, vinikona niye yokuwa vinoga kwa munhu kukala kamba viyali. ²⁷ Vino gweye kuna mwehe? Avo sekeumwase. Vino gweye hunasola? Avo sekeulonde kusola. ²⁸ Lakini wahasola, hutendile nzambi. Na mndele yahasoligwa hatendile nzambi. Lakini wao waisolile wogazika ng'hani mwiisi ino, na niye silonda mweye muwe kamba wao.

²⁹ Ndugu zangu, nolonga vino, kipindi kisigale kidodo. Avo kulawa sambu wanhu weli na wehe wakale kamba wasaka, ³⁰ na waja wolila wakale kamba hawalila na waja wodeng'helela wakale kamba hawadeng'helela na wagulaji wakale kamba hawagulile kinhu, ³¹ na waja wosang'hanila vinhu va mwiisi ino wakale kamba

waduhu sang'hano navo. Kwavija isi ino kamba viili sambi, hondaikale ng'hani.

³² Nolonda mweye sekemunyawenyawe. Munhu msaka kohunganikila mbuli za Mndewa, kwavija kolonda kumnogeza Mndewa. ³³ Lakini mbigalo mwene mwehe kohunganikila mbuli za mwiisi, kwavija kolonda kumnogeza mwehe wake, ³⁴ nayo kokwegigwa mhande mbili. Mtwanzi yeliduhu mkasano hebu mhambe kohunganikila sang'hano za Mndewa, kwavija kolonda kung'ala kwa lukuli na loho, lakini mtwanzi yeli na mkasano kohunganikila mbuli za mwiisi, kwavija kolonda kumnogeza mkasano wake.

³⁵ Nolonga vino kwavija nolonda kuwataza mweye. Siwagoma bule, lakini nolonda mw-eye mutende gaja ganogile muladi mupate kum-sang'hanila Mndewa kwa moyo umoja.

³⁶ Kamba munhu yoyose kogesa hamtendela vinogile mhambe yoolonda kufunga nayo zen-gele. Na kamba mhambe ayo kokuwa na miyaka mingi kwa kusoligwa na komsulukila ng'hani na yatende kamba viyolonda. Yafunge nayo zengele, aho hatenda nzambi. ³⁷ Lakini kamba mbigalo kolonda mwenyego muumoyo wake kuleka ku-sola, na kodaha kuleka kusulukila na kutenda viyolonda, aho kotenda goya ng'hani yahaleka kumsola mhambe ayo. ³⁸ Avo munhu yosola mtwanzi kotenda vinogile, lakini munhu yoleka kusola kotenda vinogile ng'hani.

³⁹ Mtwanzi yasoligwe kokuwa kafungigwa na mkasano wake kipindi chose cha ugima wake, lakini mkasano wake yahafa, kodaha kusoligwa

na mbigalo yoyose yoomulonda lakini kolondeka yawe Mkilisito. ⁴⁰ Lakini vinikona niye, mtwanzi ayo komweda ng'hani yahakala usaka. Avo vinigesaniye, vivija ninayo Loho wa Mulungu.

8

Mbuli ya Lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago

¹ Sambi, kwa mbuli ya lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago.

Tojuwa, wose tuna ubala, na ubala awo womtenda munhu yaigode, lakini unogelwa wozenga.

² Waja wogesa wojuwa kinhu, hawajuwa kamba viwolondeka kujuwa. ³ Lakini munhu yomnogela Mulungu, kojuwigwa na Mulungu.

⁴ Avo mbuli ya kuja lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago, tojuwa vinyago siyo kinhu chochose mwiisi, tojuwa Mulungu imoja yaiyeka. ⁵ Hata yahawa kuna vinhu vikemigwa, “walungu”, mwiisi hebu kuulanga. Ona, hata kamba wanhu wolonga kuna vinhu vikemigwa, “walungu” na “wandewa,” ⁶ lakini kumwetu tweye tuna Mulungu imoja yaiyeka, Tata ija yaumbile vinhu vose na kubitila heyo tokuwa wagima. Na kuna Mndewa imoja yaiyeka, nayo ayo Yesu Kilisito, kubitila heyo vinhu vose viumbigwa, na tweye twawagima kubitila heyo.

⁷ Lakini siyo kila munhu kana ubala uno. Wanhu wayagwe wakala wazoweke kuvitambikila vinyago, mbaka sambi wahakala kuna ukuja wogesa woja lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago, kwavija mizoyo yao yonyolila, na yogeligwa dikwe. ⁸ Lakini lujo haludaha bule kutugala

behi na Mulungu. Avo twahaleka kuja hatuhungukiligwa kinhu, na twahaja hatukongezeligwa kinhu.

⁹ Lakini muiteganye, kulekesigwa kwenu sekekuwatende waja weli na mizoyo inyolile watende nzambi. ¹⁰ Kamba munhu moyo wake unyolila, yahakona gweye uli na kija kiukema ubala, koja mna ing'anda ya kulavila nhosa kwa vinyago, vino hageligwa moyo kuja lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago? ¹¹ Avo mkilisito miyago yeli na moyo unyolile, ija Kilisito yafile mbuli yake, kopotela mbuli ya kija kiukema ubala wako! ¹² Kwavija mowatendela nzambi wakilisito waenu na kuilumiza mizoyo yao inyolile, momtendela nzambi Kilisito. ¹³ Avo kamba lujo lomuhonza mkilisito miyangu yatende nzambi, sija nyama ng'o, muladi sekenimuhonze mkilisito miyangu yatende nzambi.

9

Sang'hano za watumigwa

¹ Vino, niye silekesigwe bule? Vino, niye sili mtumigwa bule? Vino, niye simonile bule Mndewa wetu Yesu? Vino mweye siyo ulawililo wa sang'hano yangu kwa Mndewa? ² Hata kamba wanhu wayagwe hawatogola kuwa niye na mtumigwa, lakini kumwenu mweye na mtumigwa! Mweye awo kilaguso cha utumigwa wangu, kwavija muilumba na Mndewa.

³ Munhu yoyose yononga vihile, vino vivo vonda niigombe. ⁴ Vino, silondeka kuja na kung'wa kwa sang'hano yangu? ⁵ Vino, silondeka

kukweleleza viwotenda watumigwa wayagwe na Kefa na ndugu zake Mndewa, kwa kumsola mwehe Mkilisito mna imiyanza yetu? ⁶ Hebu niye niyeka na Balinaba wao tulondeka kusang'hana muladi tupate gaja gatulondeka? ⁷ Vino, mkalizi gani yoilipa mwenyego kwa sang'hano yake? Vino, mulimaji gani yoleka kuja matunda ga mgunda? Vino, msusilaji gani yoleka kung'wa maziwa ga fugo yake?

⁸ Silonga ulonzi uno kwa udahi wa kiunhu, kwavija Malagizo ga Musa golonga vivo. ⁹ Yandikigwa mna Gamalagizo ga Musa, “Sekeumfunge ng'ombe mulomo wahamsang'hanila kuhulula uhemba.” Vino lelo, tulonge Mulungu kosang'hanila ng'ombe? ¹⁰ Vino, hakalile kotugesha tweye viyalongile avo? Ona, gano gandikigwa mbuli ya tweye, kwavija mulimaji na msengaji wose wotamanila kuigolela kija kisengigwe. ¹¹ Tweye tuhanda mbeyu ya Loho mgati mwenu. Vino mbuli ng'hulu twahapata vinhu vitulondeka? ¹² Kamba wayagwe wolondeka kupata vinhu avo kwa kutamanila kulawa kumwenu, vino tweye hatulondeka kupata ng'hani kubanza wao?

Tweye hatukisang'hanila kitulondeka kupata. Lakini, tofunga umoyo kwa kila kinhu muladi seketuikimile Mbuli Inogile ya Kilisito. ¹³ Vino hamujuwile kuwa waja wosang'hana Mng'anda ya Mulungu, wopata lujo lwao kulawa mumo, na waja wolava nhosa muupango wopata fungu kulawa mwiinhosa ayo? ¹⁴ Vivo ili kwa Mndewa, kalagiza waja wopeta Mbuli Inogile wapate lujo

lwao kulawa mumo.

¹⁵ Lakini niye sisang'hanile hata dimoja dinilondeka kupata, na wala sikwandika muladi mhate zinondeke kupata. Kumwangu niye nokona vinoga kufa, kubanza munhu yoyose yanyone noigoda kwa mulomo wiiyeka! ¹⁶ Lakini nopeta Mbuli Inogile, siyo mbuli ya kuigoda kwa mulomo. Ino ayo sang'hano inigweleligwe. Nojona nahaleka kuwapetela wanhu Mbuli Inogile! ¹⁷ Maza niisagule sang'hano ino kwa kulonda mwenyego, nahatamanile fungu, lakini noisang'hana siyo kwa kulonda niye kwavija Mulungu ayo yanisagule nimsang'hanile. ¹⁸ Vino, nopata fungu gani? Fungu jangu ni kuwapetela Mbuli Inogile bila kupula sente, bila kupula kinondeka kupata kwa kuwapetela wanhu Mbuli Inogile.

¹⁹ Niye sili mtumwa wa munhu yoyose bule, lakini niitenda mwenyego mtumwa wa kila munhu, muladi mhate wanhu bwando wamtogole Kilisito. ²⁰ Vinikalile nosang'hana na Wayahudi ng'hala kamba Muyahudi muladi niwapate Wayahudi, hamoja niye silongozigwa na Malagizo ga Musa, lakini ng'hala kamba viwakalile wao muladi niwapate waja wolongozigwa na Malagizo ga Musa. ²¹ Vivo ili, vinisang'hane kwa waja weliduhu Malagizo ga Musa, ng'hala kamba viwokala wao, muladi niwapate waja weliduhu Malagizo ga Musa. Ino hainhenda sekenilongozigwe na Malagizo ga Mulungu, lakini nolongozigwa na Malagizo ga Kilisito. ²² Kwa waja wanyolile, naniye ninyolila muladi niwapate wao. Avo niitenda kila kinhu

kwa wanhu wose muladi nidahe kuwatenda wayagwe wakomboligwe kwa nzila yoyose idahika.

²³ Notenda gano gose kwa mbuli ya Mbuli Inogile muladi mhate fungu mna ivinhu vake vinogile. ²⁴ Vino, hamujuwile bule kuna ulubuga lwa kukimbilila wanhu bwando wokimbila, lakini ija yonda yahume kobokela fungu? Avo kolondeka ukimbile muladi ubokele fungu. ²⁵ Kila mkimbilaji kowamba kuitanda goya muladi yapate taji dibanangika, lakini tweye totenda avo tupate taji dileka kubanangika. ²⁶ Lekaavo, nowamba kukimbila nidahe kuvika kuuhelelo, niye niigala na munhu yoitowa, yoleka kwagiza ng'honde zake. ²⁷ Lekaavo, nolugangamiza lukuli lwangu muladi nilutawale ludahe kusang'hana muladi sekenyoneke sifaya nahakomeleza kuwapetela wayagwe.

10

Wanhu wozumigwa mbuli ya vinyago

¹ Ndugu zangu, nolonda mujuwe kilawilile kwa wahenga zetu wamkweleleze Musa. Wose wakala wokalizigwa hasi ya wingu, na wose wabita goya kuna Ibahali Ndung'hu. ² Wose wabatizigwa mdiwingu na mna ibahali kamba wanahina wa Musa. ³ Wose waja gate didija da kiloho. ⁴ Vivija wang'wa kinhu kikija cha kiloho. Wang'wa kulawa mdibwe dija da kiloho diwacholile najo, dibwe dijo dikala Yesu Kilisito mwenyego. ⁵ Lakini wanhu bwando hawamnogeze Mulungu, na mitufi yao ipwililika kuluwala.

⁶ Lelo, mbuli zose zino ziwe kinhu cha kuifunzila, kutuzuma tweye seketusulukile gehile, kamba viwatendile wao. ⁷ Vivija seketuvitambikile vinyago, kamba viwatendile wayagwe. Kamba Maandiko vigolonga, “Wanhu waja na kung'wa, wafeng'hula kwa ugoni.” ⁸ Seketutende ugoni kamba viwatendile wayagwe, siku dimoja wafa wanhu elufu ishilini na ndatu. ⁹ Seketumgeze Kilisito, kamba viwatendile wayagwe, na wakomigwa na mizoka. ¹⁰ Seketuiyalale kamba viwatendile wayagwe, na wakomigwa na msenga wa ifa wa kuulanga.

¹¹ Mbuli zose azo ziwawalawilila wao, iwe kilaguso kwa wayagwe na zandikigwa kutuzuma tweye. Kwavija tokala mna ikipindi cha mmabehi na uhelelo wa isi.

¹² Avo munhu yoigesa kema goya yaitiganye sekeyagwe. ¹³ Kugezigwa kwenu siyo kilozo kwa wanhu. Lakini Mulungu kotenda kiyalongile, na honda yatogole mugezigwe kubanza nguvu zenu. Hamoja mugezigwa, lakini kowagwaa nguvu ya kugangamala na kowagwaa nzila ya kulawila.

¹⁴ Avo, mbwiga zangu niwanogela, kaleni kutali na nhambiko za vinyago. ¹⁵ Nolonga na mw-eye wanhu muli na nzewe, gelegezeni wenyego gano gonilonga. ¹⁶ Twahamgwaa nhogolwa Mulungu na kung'wa divai mkikasi, toilumba na damu ya Kilisito. Twahabanzula gate na kudija toilumba na lukuli lwa Kilisito. ¹⁷ Hamoja tweye twa wanhu bwando twa lukuli lumoja, kwavija kuna gate dimoja, wose toigolela gate dijo.

¹⁸ Waloleni wanhu wa Izilaeli, awo wajaga lujo lwa nhosa lulavigwe muupango, woilumba na

nhosa ilavigwe kwa Mulungu. ¹⁹ Avo lelo, nonge choni? Vino, vinyago hebu lujo lulavigwe nhosa kwa vinyago vofaya choni? ²⁰ Aka! Kinilonga niye ni kija kilavigwe nhosa muupango wa wamhazi, siyo kwa Mulungu. Na niye silonda mweye muilumbe na vinyamkela. ²¹ Hamudaha kung'wela kikasi cha Mndewa na vivija kung'wela kikasi cha vinyamkela, hamudaha kuja lujo lwa Mndewa na kuja lujo lwa vinyamkela. ²² Hebu tolonda kumgeza Mndewa yaone migongo? Vino tweye tuna nguvu kubanza heyo?

²³ Mweye molonga, “Vinhu vose todaha kutenda,” lakini niye nolonga siyo vinhu vose vinoga. Mweye molonga, “Vinhu vose todaha kutenda,” lakini niye nolonga siyo vinhu vose vozenga. ²⁴ Munhu yoyose kumwenu sekeyaigese mwenyego yaiyeka, lakini yawagese wanhu wayagwe.

²⁵ Diyei chochose kiuzigwa kudigulilo, bila kuuza uza na kuitenda mizoyo nyunguwaa. ²⁶ Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, “Isi na vose vilimumo ni vinhu va Mndewa.”

²⁷ Kamba munhu hamtogola Yesu kowagoneka muulujo na mweye motogola kuchola, diyei chochose chonda yawatandileni, sekemuze uze mmizoyo yenu. ²⁸ Lakini kamba munhu kowalongela, “Lujo luno lulavigwa nhosa kwa vinyago,” kwa mbuli ya ayo yawalongele na kwa mbuli ya mizoyo, sekemuje. ²⁹ Nolonga vino, siyo mbuli ya mizoyo yenu, lakini mbuli ya moyo wa ayo yawalongele.

Munhu kodaha kulonga, “Habali kulekesigwa kwangu kutamanile moyo wa munhu iyagwe?

³⁰ Kamba noja kuno nomgwaa nhogolwa Mulungu mbuli ya lujo lwangu, habali munhu yanonge vihile mbuli ya lujo lunimgwelele nhogolwa Mulungu?”

³¹ Avo chochose kimutenda, iwe kuja hebu kung'wa, gose tendeni mbuli ya ukulu wa Mulungu. ³² Sekemuwe ng'hwalo kwa Wayahudi hebu kwa wanhu haweli Wayahudi hebu kwa wanhu wose wa Mulungu. ³³ Muwe kamba niye, nogeza kuwanogeza wose kwa kila nzila, sitenda gaja gonyona kumwangu ganoga, lakini notenda gaja gokona wayagwe wose ganoga, avo wadahe kukomboligwa.

11

¹ Loleni vinhendile munikweleleze, kamba vija niye vinilolile viyatendile Kilisito na kumkweleleza.

Kugubika pala kipindi cha kumtambikila Mulungu

² Nowagwaa nhogolwa kwa kung'humbuka niye kwa kila kinhu na kugagoga mafundizo ganiwagwee. ³ Lakini nolonda mujuwe kuwa Kilisito ayo pala kwa kila munhu, na mkasano ayo pala kwa mwehe wake, na Mulungu ayo pala kwa Kilisito. ⁴ Avo kila mbigalo yompula Mulungu, hebu yolonga usenga wa Mulungu kuno kugubika pala jake, ayo kombeza Kilisito. ⁵ Mtwanzi yoyose yompula Mulungu hebu kulonga usenga wa Mulungu bila kugubika pala jake, ayo komgela kinyala mkasano wake. Mtwanzi yotenda avo kaigala na mtwanzi yabeiye pala jake. ⁶ Mtwanzi yoleka kugubika pala jake, vivija yabee mvili

zake. Kwavija yogela kinyala kwa mtwanzi kusenya mvili zake hebu kubea, kolondeka yagubike pala jake. ⁷ Mbigalo halondeka kugubika pala jake, kwavija heyo ayo sisila na ukulu wa Mulungu. Lakini mtwanzi ayo ukulu wa mbigalo. ⁸ Kwavija mbigalo haumbigwe kulawa kwa mtwanzi, lakini mtwanzi kaumbigwa kulawa kwa mbigalo. ⁹ Vivija mbigalo haumbigwe mbuli ya mtwanzi, lakini mtwanzi kaumbigwa mbuli ya mbigalo. ¹⁰ Kwa mbuli ayo na mbuli ya wasenga wa kuulanga, lekaavo mtwanzi kogubika pala jake iwe kilaguso cha kulongozigwa na mbigalo wake. ¹¹ Lakini kwa kuilumba na Mndewa mtwanzi siyo kinhu bila mbigalo, na mbigalo siyo kinhu bila ya mtwanzi. ¹² Kamba vija mtwanzi viyalawile kwa mbigalo, vivo ili mbigalo kovumbuka kulawa kwa mtwanzi, lakini vinhu vose volawa kwa Mulungu.

¹³ Gelegezeni wenyege, kamba vinoga kwa mtwanzi kumpula Mulungu bila kugubika pala jake. ¹⁴ Hata Mulungu viyaumbile kolagusa kuwa mbigalo yahawa na mvili nhali koigela kinyala mwenyego. ¹⁵ Lakini kwa mtwanzi kuwa na mvili nhali yolagusa unovu wake, kwavija kagweleligwa mvili nhali zingubike. ¹⁶ Kamba munhu yoyose kolonda kuibamila kwa mbuli ayo, tweye twaduhu mila iyagwe, vivija kwa vibumbila va wanhu wamtogole Mulungu.

Lujo lwa kukumbuka ifa ya Mndewa

Mat 26:26-29; Mlk 14:22-25; Luk 22:14-20

¹⁷ Mna gamalagizo gano, siwagwaa bule nhogolwa, kwavija miting'hano yenu ya

kumtambikila Mulungu yogala gehile kubanza ganogile. ¹⁸ Aho haichanduso, mhulika kuwa mwahaiting'hana hamoja moigola mna ivibumbila, na niye notogola kidogo. ¹⁹ Ona molondeka muigole, muladi waja wemile mna uukweli woneke goya. ²⁰ Avo mwahaiting'hana mogesa moja lujo lwa Mndewa kumbe haili vivo bule. ²¹ Kwavija muulujo, kila imoja kolongola kusola lujo lwake mwenyego, kuno wayagwe wana nzala na wayagwe wakoligwa. ²² Vino, mweye mduhu kae za kudila na kung'wela? Hebu mowazeha kibumbila cha wanhu wantogole Mulungu na kuwagela kinyala wanhu weliduhu kinhu? Vino niwalongele choni? Niwagwee nhogolwa? Siwagwaa nhogolwa kwa mbuli ayo!

²³ Kwavija nibokela mafundizo kulawa kwa Mndewa niwagwee mweye. Kilo kija Mndewa Yesu viyahindikigwe, kasola gate, ²⁴ kamgwaa nhogolwa Mulungu, kadibanzula na kalonga, “Uno awo lukuli lwangu, umugweleligwe, mutende vivo kwa kung'humbuka niye.” ²⁵ Vivija, viyamambukize kuja kasola kikasi cha divai, kalonga, “Kikasi kino ni lagano da sambu da Mulungu, mwiidamu yangu, kokose konda mung'we, ing'weni kwa kung'humbuka niye.”

²⁶ Kwavija mwahaja gate dino na kung'wela kikasi kino cha divai, mowapetela wanhu ifa ya Mndewa mbaka vodayeze kabili. ²⁷ Avo munhu yoyose yoja gate da Mndewa hebu kung'wela vihile kikasi acho cha divai, munhu ayo kotagusigwa kwa kulutendela vihile lukuli na damu ya Mndewa. ²⁸ Avo kila munhu tanhu

yailolese mwenyego, yang'hali hanakuja gate na kung'wela kikasi acho. ²⁹ Kwavija munhu yoyose yoja na kung'wa bila kujuwa fambulo da lukuli lwa Mndewa, munhu ayo koja na kung'wa nhaguso yake mwenyego. ³⁰ Lekaavo, wanhu bwando kumwenu wanyolila na watamu, na wanhu bwando wafa. ³¹ Maza tusongile kuilolesa goya wenyego, sambi tutagusigwe na Mulungu. ³² Lakini totagusigwa na kufunzigwa na Mndewa, muladi seketoneke tubananga hamoja na wanhu wa mwiisi.

³³ Avo ndugu zangu, mwahaiting'hana hamoja kuja lujo lwa Mndewa, kila munhu yambete miyage. ³⁴ Na kamba hana munhu yoyose kana nzala na yaje ukayake, muladi kuiting'hana kwenu sekekuwatende mutagusigwe na Mulungu. Lakini kwa mbuli zija ziyagwe, nowapetela vondanize.

12

Nhunza zilawa kwa Loho Yang'alile

¹ Sambu ndugu zangu, kwa mbuli ya nhunza zitugweleligwe na Loho Yang'alile.

Nolonda mujuwe vinogile mbuli azo. ² Mojuwa kuwa vimukalile mung'hali hamunamjuwa Mulungu, mulongozigwa na kutawaligwa na mbuli za kuvitambikila vinyago viliduhu ugima. ³ Nolonda mujuwe kuwa, kuduhu munhu yoyose yolongozigwa na Loho wa Mulungu yodaha kulonga, "Yesu yaduiligwe," na kuduhu munhu yodaha kulonga, "Yesu ayo Mndewa," bila kulongozigwa na Loho Yang'alile.

⁴ Kuna nhunza nyingi, lakini Loho yolava nhunza zizo imoja. ⁵ Kuna nzila nyingi za kusang'hana, lakini Mndewa yosang'haniligwa imoja. ⁶ Kuna nzila nyingi za kusang'hana, lakini Mulungu ayo yowagwaa wanhu wose udahi wa kusang'hana. ⁷ Loho Yang'alile koilagusa kwa kila munhu kwa nzila nyingi muladi wanhu wose wamwede. ⁸ Loho komgwaa munhu usenga uli na nzewe, na kwa munhu iyagwe Loho iija komgwaa udahi wa kujuwa mbuli. ⁹ Loho iija komgwaa munhu imoja tamanilo, na komgwaa iyagwe udahi wa kuhonya wanhu. ¹⁰ Loho Yang'alile komgwaa munhu udahi wa kutenda unzonza, iyagwe komgwaa nhunza ya kulonga usenga wa Mulungu, na iyagwe komgwaa nhunza ya kujuwa nhunza zilawa kwa Loho hebu hazilawa kwa Loho. Vivija Loho komgwaa munhu nhunza ya kulonga ulonzi wa sambu, na iyagwe nhunza ya kuzifambula. ¹¹ Gano gose gotendigwa na Loho ayo imoja, komgwaa kila munhu nhunza yake kamba viyolonda Loho.

Lukuli lumoja, maungo mengi

¹² Kamba vija lukuli lumoja viuli na maungo mengi, hata kamba maungo gago mengi, lakini gotenda lukuli lumoja, vivija vivo ili kwa Kilisito. ¹³ Vivo ili kumwetu tweye wose, tuwe Wayahudi hebu haweli Wayahudi, watumwa hebu wanhu walekesigwe, wose tubatizigwa kwa Loho imoja mna ulukuli lumoja na wose tugweleligwa Loho imoja tumng'we.

¹⁴ Kwavija lukuli hauumbigwe kwa kiungo kimoja kiiyeka, lakini kwa maungo mengi. ¹⁵ Maza

mgulu wahalongile, “Kwavija niye sili mkono bule, sili kiungo cha lukuli,” vino sambu uwe kiungo cha lukuli? Aka! ¹⁶ Na gwiti dahalongile, “Kwavija niye sili siso bule, niye sili lukuli bule,” vino, sambu diwe kiungo cha lukuli? Aka! ¹⁷ Maza lukuli lose lwahawile siso, munhu yahadahile vilihi kuhulika? Na maza lukuli lose lwahakalile gwiti diyeka, munhu yahadahile vilihi kunusa? ¹⁸ Avo Mulungu kakika kila kiungo mulukuli kamba viyalondile. ¹⁹ Maza lukuli lose lwahawile kiungo kimoja, sambu kuwe na lukuli! ²⁰ Vivo ili, maungo mengi, lakini lukuli lumoja.

²¹ Avo, siso hadidaha kuulongela mkono, “Sikulonda gweye!” hebu pala hadidaha kugalongela magulu, “Siwalonda mweye!” ²² Lakini viikoneka, hatudaha kutenda kinhu bila maungo ga lukuli gokoneka ganyolila. ²³ Na maungo gotugesha hagafaya ng'hani, gago maungo gololesigwa goya, kuno maungo gogela kinyala gogubikigwa goya. ²⁴ Lakini maungo gotugesha todaha kugalagusa hatugatonga. Avo Mulungu ayo yawikile lukuli hamoja, kakigwaa kutegelezigwa ng'hani kiungo kija kihungukiligwe kutegelezigwa. ²⁵ Avo, kudu kuigola mulukuli, lakini maungo gose goitaza. ²⁶ Kamba kiungo kimoja chahalumila, maungo gose gayagwe golumila hamoja nacho na kamba kiungo kimoja chahatogoligwa, maungo gose gayagwe godeng'helela hamoja nacho.

²⁷ Avo, mweye mose mwa lukuli lwa Kilisito, kila munhu kiungo cha lukuli lulo. ²⁸ Mvibumbila va wanhu wamtogole Yesu Mulungu kaweka, mosi watumigwa, pili watula ndagu na kadatu

wafundiza, abaho kaweka waja weli na nhunza ya kutenda unzonza, abaho waja weli na nhunza ya kuhonya hebu kuwataza wayagwe hebu udahi wa kuwalongoza wanhu hebu kulonga ulonzi wa sambu. ²⁹ Wanhu wose siyo watumigwa hebu watula ndagu hebu wafundiza. Siyo kila munhu kana udahi wa kutenda unzonza, ³⁰ hebu kuhonya watamu hebu kulonga ulonzi wa sambu hebu kufambula ulonzi. ³¹ Avo, sulukileni nhunza zili ng'hulu ng'hani.

Na niye nowalagusila nzila inogile ng'hani.

13

Unogelwa

¹ Hata nahadaha kulonga ulonzi wa wanhu na hata wa wasenga wa kuulanga, lakini kamba naduhu unogelwa, ulonzi wangu nyangi ziiyeka kamba munhu yotowa mpatu kuna dizengele hebu mbugi. ² Vivija nodaha kuwa na nhunza ya kupeta usenga wa Mulungu, nozijuwa mbuli zose zifisigwe, na nodaha kuwa na tamanilo da kuhamiza vigongo, lakini nahaswela unogelwa niye siyo kinhu. ³ Nodaha kulava vinhu vangu vose kuwagwaa wakiwa, hata kuulava lukuli lwangu lulukuzigwe, lakini nahaswela unogelwa hainifaya chochose.

⁴ Yeli na unogelwa kobetela kwa kufunga umoyo, muhole, kaduhu migongo hebu kuitapa hebu kuigoda. ⁵ Yeli na unogelwa kotegeleza, haigesa mwenyego bule, hebu kugevuzika himahima, kaduhu mfundo. ⁶ Yeli na unogelwa hadeng'helela gehile, lakini

kodeng'helela ukweli. ⁷Yeli na unogelwa habwela kukisogo, kotamaniligwa na kotamanila gose na kogangamala.

⁸Unogelwa haulemelwa. Kamba kuna nhunza za kupeta usenga wa Mulungu, zose zobita siku dimoja, yahawa nhunza ya kulonga ulonzi wa sambi, yohuhwa, wahawa ubala nao wobita.

⁹Kwavija ubala wetu na nhunza yetu ya kupeta mbuli ya Mulungu hawenele, ¹⁰lakini kipindi chahavika Mulungu kotenda chenela kija kihunguke na hachenele cholawanya.

¹¹Ving'halile mwana, nilonga na nigelegeza na nigesia kamba mwana, lakini sambi na mkulu, mbuli zose za uwana nizileka. ¹²Kituona sambi kamba lumvuye mvuye mna ikiyoo, lakini aho kumwande tokona meso kwa meso. Sambi nojuwa hadodo, aho kumwande nojuwa goya, kamba vija Mulungu viyanjuwile niye.

¹³Vinhu vino vidatu vosigala, kutogola, kutamanila na unogelwa, lakini dilikulu kubanza gose awo unogelwa.

14

Nhunza ziyagwe zilawa kwa Loho Yang'alile

¹Uzahileni unogelwa. Vivija zahileni nhunza ziyagwe zilawa kwa Loho Yang'alile, ng'hani ng'hani nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa Mulungu. ²Munhu yolongwa kwa ulonzi ukan-ganya, halonga na wanhu lakini kolonga na Mulungu, kwavija kuduho munhu yokuwa. Kolonga mbuli ziifisile kwa udahi wa Loho. ³Lakini waja

wowapetela wanhu usenga wa Mulungu, wolonga na wanhu mbuli ya kuwagela moyo, kuwagamiza na kuwahoza mizoyo. ⁴ Waja wolonga ulonzi ukanganya woigangamiza wenyego, lakini waja wowapetela wanhu usenga wa Mulungu, wao wokigangamiza kibumbila chose cha wanhu wantogole Yesu.

⁵ Vinilonda niye mweye mose mulonge ulonzi ukanganya, lakini nolonda ng'hani muwe na nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa Mulungu. Kwavija munhu yeli na nhunza ya kuwapetela wanhu usenga wa Mulungu kofaya ng'hani kubanza ija yolonga ulonzi wa kukan-ganya, mbaka hawe na munhu wa kufambula mbuli zilongigwa, avo wanhu wose wantogole Yesu wadahe kugangamizwa. ⁶ Ndugu zangu, vino yowafaya choni naheza kumwenu kulonga na mweye ulonzi ukanganya? Hakiwafaya cho-chose, mbaka niwalongeleni ugubulo wa Mulungu hebu ubala fulani, hebu usenga wa Mulungu hebu mafundizo fulani.

⁷ Vivo ili kwa vinhu viliduhu ugima vilava sauti, kamba vija kifengwa, hebu bango. Vino munhu kodahaze kujuwa lwila lutoigwa kamba kifengwa acho hebu bango vahatoigwa havilava sauti vinogile? ⁸ Kamba mhalati hailila goya, nani yonda yaitande kwa kuitowa? ⁹ Vivo ili kumwenu mweye, kamba lulimi lwenu halulonga kinhu kijuwika, nani yonda yadahe kugajuwa gomulonga? Kwavija kamba molonga na ubeho. ¹⁰ Kuna ulonzi mwingi mwiisi, lakini kudu-hu ulonzi uliduhu fambulo jake. ¹¹ Lakini nahaleka

kujuwa fambulo da ulonzi wa munhu, niye nokuwa munhu baki kumwake nayo kokuwa munhu baki kumwangu. ¹² Kwavija mweye mosulukila kupata nhunza ya Loho, molondeka muwambe kuzisang'hanila nhunza azo kwa kuwagangamiza wanhu wamtogole Yesu.

¹³ Avo munhu yolonga ulonzi ukanganya, kolondeka yampule Mulungu yapate udahi wa kufambula. ¹⁴ Kwavija nahampula Mulungu kwa ulonzi ukanganya, loho yangu ayo ipula, lakini nzeweze zangu zokala bule. ¹⁵ Avo nhende choni? Nompula Mulungu kwa loho yangu, vivija nompula Mulungu kwa nzeweze zangu na nokwimba kwa loho yangu, vivija nokwimba kwa nzeweze zangu. ¹⁶ Wahamgwaa nhogolwa Mulungu kwa loho yako iiyeka, yodahika vilihi kwa wanhu waiting'hane kwidika nhogolwa zako kwa Mulungu kwa kulonga, “Ona,” kamba hawakijuwa kiulonga? ¹⁷ Hata kamba nhogolwa zako kwa Mulungu zahanoga vilihi, wanhu wayagwe haziwagangamiza bule.

¹⁸ Nomgwaa nhogolwa Mulungu kwavija niye nolonga ulonzi ukanganya kubanza mweye mose. ¹⁹ Lakini nahaiting'hana na kibumbila cha wanhu wamtogole Yesu, nonogelwa kulonga mbuli tano zijuwika goya muladi niwafundize wayagwe, kubanza kulonga mbuli magana kwa magana kwa ulonzi ukanganya. ²⁰ Ndugu zangu, seke-mugese kamba wana wadodo. Kwa mbuli ya gehile mukale kamba wana ving'hele weliduhu vitala, lakini mugese kamba viwogesa wanhu wabala goya. ²¹ Yandikigwa mna Gamalagizo kamba,

“Mndewa kolonga vino,
‘Kubitila wanhu wolonga ulonzi ukanganya,
na kwa milomo ya wanhu baki,
nowalongela wanhu zangu,
lakini hawanitegeleza bule.’ ”

²² Avo nhunza ya kulonga ulonzi ukanganya ni kilaguso kwa wanhu hawamtogole Yesu, siyo kwa wanhu wamtogole Yesu, lakini nhunza ya kuwalongela wanhu usenga wa Mulungu ni kilaguso kwa wanhu wamtogole Yesu, siyo kwa wanhu hawamtogole Yesu.

²³ Avo, wanhu wose wamtogole Yesu wahaiting'hana hamoja, na wose wolonga kwa ulonzi ukanganya, baho waheza wanhu hawajuwa hebu wanhu hawamtogole Yesu, vino honda walonge kuwa mweye mose mna kibozi mbwelela? ²⁴ Lakini wose wahalonga usenga wa Mulungu, yaheza munhu hajuwile kinhu hebu munhu hamtogola Yesu gose gonda yahulike gomulagusila nzambi zake na vivija gomtagusa. ²⁵ Gaja gafisigwe mmizoyo yao gogubuligwa, nao wofugama na kumtambikila Mulungu, kwa kulonga, “Kweli Mulungu kabaha hamoja na mweye!”

Viilondeka kutenda mvibumbila va wanhu wa Mulungu

²⁶ Ndugu zangu, nofambula vino, mwahaiting'hana hamoja kumtambikila Mulungu, imoja kana nyila, iyagwe kofundiza, iyagwe kana ugubulo kulawa kwa Mulungu, iyagwe kana nhunza ya kulonga kwa ulonzi ukanganya, na iyagwe kofambula kija kilongigwe. Kila kinhu

kiwe kwa kuwagamiza wanhu waiting'hane. ²⁷ Kamba munhu kolonga ulonzi ukanganya, wanhu wabili hebu wadatu, walonge imoja imoja, munhu iyagwe kolondeka yafambule kija kilongigwa. ²⁸ Lakini kamba kудuhu munhu yodaha kufambula mbuli ilongigwa, avo ija yolonga kwa ulonzi ukanganya yanyamale, yalonge mwenyego na kwa Mulungu. ²⁹ Wanhu wabili hebu wadatu wagweleligwe usenga wa Mulungu, walonge na kuno wayagwe walolese goya gaja gowolonga. ³⁰ Na kamba munhu yakalile aho kobokela usenga kwa Mulungu, ija yolonga yanyamale. ³¹ Mose modaha kulonga usenga wa Mulungu, imoja imoja, avo kila munhu koifunza na kugangamizwa. ³² Nhunza ya kulonga usenga wa Mulungu yolondeka iwe mmakono ga mulongaji. ³³ Kwavija Mulungu siyo Mulungu wa kuding'huka, lakini Mulungu wa tindiwalo.

Kamba viili mna ivibumbila vose va wanhu wa Mulungu, ³⁴ watwanzi wolondeka wanyamale mna ivibumbila va wanhu wamtogole Yesu. Hawatogoleligwa kulonga, lakini wategeleze, kamba Malagizo ga Wayahudi vigalonga. ³⁵ Kamba hana kinhu wolonda kukijuwa, wahabwela ukae wodaha kuwauza wambigalo zao. Yogela kinyala kwa mtwanzi kulonga mvibumbila va wanhu wamtogole Yesu.

³⁶ Vino, usenga wa Mulungu usonga kumwenu? Hebu uwavikila mweye mwiiyeka? ³⁷ Kamba mweye moigesha wenyego molonga usenga wa Mulungu hebu wanhu wa Loho, avo muvijuwe kamba nokwandika gaja gaiyeka gayalagize Mn-

dewa. ³⁸ Kamba munhu hatonga kija kinyandika, sekemumtonge munhu ayo.

³⁹ Ndugu zangu, sulukileni kuwapetela wanhu usenga wa Mulungu na sekemumgomese munhu yoyose kulonga ulonzi ukanganya. ⁴⁰ Lakini tendeni goya kila kinhu, kamba viilondeka.

15

Kuzilibuka kwa Kilisito

¹ Ndugu zangu, lelo nolonda kuwakumbusa Mbuli Inogile iniwapetele, na mweye muibokela, Mbuli ayo Inogile acho chandusilo cha kumtamanila kwenu Mulungu. ² Usenga uniwapeteleni, ayo Mbuli Inogile. Mwahaigoga ng'hani mokomboligwa. Kamba mwahaleka kuigoga mugaya bule kutogola.

³ Niwagwaa kinhu kikulu ng'hani kimbokele, Kilisito kafa kwa nzambi zetu, kamba Maandiko Gang'alile vigolonga, ⁴ kamba kazikigwa, abaho siku da kadatu kazilibuka, kamba Maandiko Gang'alile vigolonga, ⁵ kamulawilila Kefa, abaho kawalawilila watumigwa wose longo na wabili. ⁶ Abaho kawalawilila kwa mwanza umoja wanahina zake bwando, kubanza magana matano, wanhu bwando mna iwao wang'hali wagima lakini wayagwe wafa. ⁷ Kumwande kamulawilila Yakobo, abaho kawalawilila watumigwa wose.

⁸ Kukimambukizo kandawilila naniye vivija, hata kamba niigala na munhu yavumbuke kipindi kihile. ⁹ Kwavija mna iwatumigwa wose niye na munhu mdodo ng'hani, niye sifaya hata kukemigwa mtumigwa, kwavija niwadununza

wanhu wamtogole Yesu. ¹⁰ Lakini kwa ng'hekewa ya Mulungu niwa kamba vinili, na ng'hekewa iyanigwelele hayagile bule. Nisang'hana ng'hani kubanza wayagwe wose, hata avo siyo niye nisang'hane, lakini ng'hekewa ya Mulungu ya hamoja na niye. ¹¹ Lakini siyo kinhu, kamba niye niwapetela wanhu Mbuli Inogile hebu wao wawapetela wanhu. Mweye mose mutogola usenga awo.

Kuzilibuka kwa wafile

¹² Lelo, kamba towapetela wanhu kuwa Mulungu kamzilibula Kilisito kwa wanhu wafile, wanhu wayagwe kumwenu wodaha vilihi kulonga kuwa wanhu wafile honda wazilibuke bule? ¹³ Kamba kweli wanhu wafile honda wazilibuke bule, yofambula kuwa Kilisito hazilibuke bule. ¹⁴ Kamba Kilisito hazilibuke kwa wanhu wafile, togaya bule kuwapetela wanhu na kutamanila kwetu kuduhi kinhu. ¹⁵ Avo tokoneka wavizi mgameso ga Mulungu, kwavija tulonga Mulungu kamzilibula Kilisito kwa wanhu wafile. Kamba kweli, Mulungu hamzilibule Kilisito, avo wanhu wafile honda wazilibuke. ¹⁶ Kwavija kamba wanhu wafile hawazilibuka bule, avo Kilisito hazilibuke bule. ¹⁷ Kamba Kilisito hazilibuke kwa wanhu wafile, kumtamanila kwenu kuduhi kinhu, na mung'hali mopotela mzinzambi zenu. ¹⁸ Vivija ino yofambula kuwa waja wamtogole Kilisito abaho wafa, wapotela. ¹⁹ Kamba tomtamanila Kilisito vinogile kwa ugima uno wiiyeka, tofaya koneligwa bazi ng'hani na wanhu kubanza munhu yoyose iyagwe mwiisi.

²⁰ Lakini kweli Kilisito ayo waichanduso kuzilibuka kwa wanhu wafile, ino yolagusa kuwa waja wafile wozilibuka vivija. ²¹ Kwavija kamba ifa viigaligwe mwiisi na munhu, vivo ili kuzilibuka kwa wanhu wafile kogaligwa na munhu. ²² Kwavija kamba wanhu wose viwofa mbuli ya kuilumba kwao na Adamu, vivo ili wanhu wose wozilibuligwa kwa wanhu wafile mbuli ya kuilumba kwao na Kilisito. ²³ Lakini kila munhu kozilibuligwa mna ikipindi chake, tanhu Kilisito, abaho waja weli wanhu zake mna ikipindi chonda yeze Kilisito. ²⁴ Abaho wahavika uhelelo, Kilisito kobananga utawala wose na udahi wose na mamulaka gose, na komgwaa Undewa Mulungu Tata. ²⁵ Kwavija Kilisito kolondeka yatawale mbaka Mulungu vonda yawahume wose wamwihile na kuweka hasi ya magulu gake. ²⁶ Mdumuka wa kimambukizo kubanangigwa kokuwa ifa. ²⁷ Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, "Mulungu kokwika vinhu vose hasi ya magulu gake." Avo yahalonga, "Vinhu vose." Mulungu mwenyego kahaduhu, heyo ayo yokwika vinhu vose hasi ya Kilisito. ²⁸ Lakini vinhu vose vahekigwa hasi ya utawala wa Kilisito, nayo Imwana, koika mwenyego hasi ya Mulungu, yekile vinhu vose hasi yake, na Mulungu kovitawala vose kila hanhu.

²⁹ Kamba wanhu wafile hawazilibuka bule, vino wotenda choni wanhu waja wobatizigwa mbuli ya wao? Habali wobatizigwa mbuli ya wanhu awo wafile? ³⁰ Na tweye, habali twamdizumozumo kila saa? ³¹ Ndugu zangu,

kila siku na mmabehi na ifa! Magoda ganilinago kumwenu kwa kuilumba na Yesu Kilisito Mndewa wetu gonhenda nonge vino. ³² Vino mogesa nipata choni kwa kuitowa na wanhu waigalile na ming'onyo ako Efeso? Kamba wanhu wafile hawazilibuka, "Tuje na tung'we, kwavija mayo tofa."

³³ Sekemuwe wabozi, "Mbwiga wehile woibananga tabiya inogile." ³⁴ Muwe na nzeuele na muleke kutenda nzambi, kwavija wanhu wayagwe kumwenu hawamjuwile Mulungu, na nolongu vino kuwagela kinyala.

Kuzilibuka kwa lukuli

³⁵ Wanhu wayagwe wodaha kuuza, "Vino, wanhu wafile wodaha vilihi kuzilibuka? Na lukuli lwao lokuwaze?" ³⁶ Uuzaji awo wakibozi! Mwahahanda mbeyu, haikota mbaka tanhu ife. ³⁷ Na kiuhanda ni mbeyu iyeke, yodaha kuwa mbeyu ya ngano hebu mbeyu ziyagwe, lakini wonda wote aho kumwande wokuwa mnoga. ³⁸ Mulungu koitenda mbeyu ayo yote na koigwaa mnoga uyolonda mwenyego, kila mbeyu koigwaa mnoga wake.

³⁹ Vinhu vose viumbigwe haviigalile. Wanhu, wanyama, ndege na somba wana ng'huli, lakini ng'huli zao haziigalile bule.

⁴⁰ Kuna ng'huli za kuulanga na ng'huli za mwiisi. Unovu wa ng'huli za kuulanga hauigalile na unovu wa ng'huli za mwiisi. ⁴¹ Zuwa dina unovu wake, mwezi vivija una unovu wake na nhondo vivija zina unovu wake. Hata nhondo vivija haziigalile kwa unovu. ⁴² Vivo vonda iwe, kwa waja wafile vonda wazilibuke. Lukuli

lwahazikigwa lokola, lwahazilibuka halukola bule. ⁴³ Lwahazikigwa lwiha, lwahazilibuka lunoga, lwahazikigwa lonyolila lwahazilibuka luna nguvu. ⁴⁴ Lwahazikigwa lokuwa lukuli, lwahazilibuka lokuwa lukuli lwa loho. Kamba tuna lukuli lwa kiunhu, vivija tokuwa na lukuli lwa kiloho. ⁴⁵ Kwavija Maandiko Gang'alile golonga, “Munhu wa ichanduso, Adamu kaumbigwa yawe ugima,” lakini Adamu wa ikimambukizo ayo Loho yowagwaa wanhu ugima. ⁴⁶ Siyo lukuli lwa kiloho ulu lulongole, lakini lukuli lwa kiunhu ulu lulongole. ⁴⁷ Adamu wa ichanduso, kaumbigwa kwa udongo, Adamu wa kabili kalawa kuulanga. ⁴⁸ Awo weli mwiisi waigala na munhu yaumbigwe kwa udongo, na awo wa kuulanga waigala na heyo yalawile kuulanga. ⁴⁹ Kamba vija vituigalile na heyo yaumbigwe kwa udongo, vivo vonda tuigale na heyo yalawile kuulanga.

⁵⁰ Ndugu zangu, nolonda mujuwe kamba, kija kili na lukuli na damu hakidaha kuwa na fungu Muundewa wa Mulungu, na kija kinangika chaduhu fungu da kija kileka kunangika.

⁵¹ Tegelezeni, nowalongeleni mbuli ifisigwe. Wose hatufa bule, lakini wose togaluka. ⁵² Yolawilila kwa kusinhukiza, himahima kubanza siso vidibwenza. Mhalati ya ikimambukizo yahalila, wanhu wafile wozilibuka, wose togaluka, avo hatufa kabili. ⁵³ Ng'huli zetu zifa na kunangika, zogaluka kuwa ng'huli zileka kufa hebu kunangika. ⁵⁴ Avo yahalawilila vino, lukuli lunangika logaluka sekelunangike na kija kifa honda kife, aho

golawilila Maandiko Gang'alile galongile, “Ifa ihumigwa na kuhuma kuvika!”

⁵⁵ “Ifa, kuhuma kwako kwa kwahi?

Ifa, udahi wako wa kulumiza wa kwahi?”

⁵⁶ Ifa yopata udahi wa kulumiza kulawa kwa nzambi, na nzambi zopata udahi kulawa kwa Malagizo. ⁵⁷ Lakini tungwee nhogolwa Mulungu yotugwaa kuhuma kubitila Mndewa wetu Yesu Kilisito!

⁵⁸ Avo, ndugu zangu woniwanogela, ganga-maleni. Siku zose muhunganike kumsang'hanila Mndewa, kwavija kuduhu kinhu chonda mutende mwiisang'hano ya Mndewa chonda chage bule.

16

Kusanga sente kuwataza wakilisito

¹ Mwahasanga sente mbuli ya wanhu wa Mulungu, nowalonda mutende kamba vija vinivilonge vibumbila va wanhu wamtogole Yesu ako Galatia. ² Kila jumapili kila munhu kumwenu yabagule sente, ziigale na vija vimupatile, zikeni goya, muladi vondanize sekemulonde kusanga sente. ³ Vondanize, nowagwaa baluwa na nhunza zenu waja muwasagule na nowatuma wachole Yelusalemu. ⁴ Kamba yofaya naniye nichole, aho wodaha kuchola na niye.

Mbuli zoyogesa Paulo kusang'hana

⁵ Nahabitila mwiisi ya Makedonia, nokwiza kuwalola, kwavija nogesa kubitila Makedonia. ⁶ Sengine nokala na mweye kipindi kidodo, hebu sengine nodaha kukala na mweye kipindi chose

cha kihuhwe, avo modaha kunitaza nigendelele na mwanza wangu kokose konda nichole. ⁷ Mndewa yahalonda, nokwiza kumwenu kukala ng'hani, kubanza kwima aho kwa kipindi kidodo.

⁸ Nokala hano kudibuga da Efeso mbaka siku ya Pentekosite. ⁹ Kwavija nivuguliligwa lwivi mkulu mbuli ya sang'hano yangu, hamoja hana wanhu bwando wondema.

¹⁰ Timoseo yaheza, mbokeleni goya, kwavija kotenda sang'hano ya Mndewa, kamba niye.

¹¹ Munhu yoyose sekeyamwehule, lakini mumtaze yagendelele goya na mwanza wake, muladi yabwele kumwangu, kwavija niye nombeta hamoja na ndugu zangu.

¹² Avo, kwa mbuli ya ndugu yetu Apolo, baho kwa baho nimnanahiza yeze kumwenu hamoja na wanhu wayagwe wamtogole Yesu, lakini halonda bule kwiza sambu bule, avo yahadahika kokwiza.

Mbuli za kimambukizo

¹³ Kaleni meso, gangamalen i mditamanilo, muwe magalu na weli na nguvu. ¹⁴ Sang'hano zenu zose muzitende kwa unogelwa.

¹⁵ Ndugu zangu, mojuwa kuwa Sitefana na wanhu wa lubuga lwake wakala wa ichanduso kumtogola Yesu mwiisi ya Akaya. Watenda viwadahile kuwasang'hanila wanhu wa Mulungu. Ndugu zangu, nowapula, ¹⁶ wategelezeni wanhu kamba wano, na munhu yoyose iyagwe yosang'hana hamoja na wao.

¹⁷ Nodeng'helela ng'hani kwavija Sitefana, Folitunata na Akaiko wavika hano. Kukala kwao hano, ni kamba wasola hanhu ha

kukala na mweye. ¹⁸ Wautenda moyo wangu usamhuke ng'hani, kamba viwawatendile mweye musamhuke. Wategelezeni wanhu kamba wao.

¹⁹ Vibumbila va wanhu wamtogole Yesu mwiisi ya Asiya kwa kuilumba na Kilisito vowalamuseni ng'hani. Akula na Pilisila na wanhu wa Mulungu weli mzing'anda zao, womulamuseni kwa twaga da Mndewa. ²⁰ Wanhu wose hano wamtogole Yesu womulamuseni.

Muilamuse kwa nzila ilagusa moinogela.

²¹ Niye Paulo nowalamusa, nokwandika kwa makono gangu mwenyego.

²² Munhu yoyose hamnogela Mndewa, yaduiligwe na Mulungu!

Mndewa wetu izo!

²³ Ng'hekewa ya Mndewa Yesu ikale hamoja na mweye.

²⁴ Nowanogela mose kwa kuilumba na Yesu Kilisito.

Lagano da Sambu kwa Wanhu Wose **The New Testament in Kutu**

copyright © 2014 Pioneer Bible Translators

Language: Kutu

Translation by: Pioneer Bible Translators

Contributor: The Word For The World

The New Testament in Kutu

This translation, published by Pioneer Bible Translators and The Word for the World, was published in 2014.

If you are interested in obtaining a printed copy, please contact www.pioneerbible.org.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2022-06-21

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 11 Nov 2022 from source files dated 29 Jan 2022

b3548da5-0b1c-5f8f-89e7-2d3bc2f58102